

Kuntaliiton ajankohtaiskatsaus ja käynnissä olevat KEHTO-hankkeet

KEHTO-foorumi, Lahti 11.11.2016

Paavo Taipale ja Tuulia Innala

Maakuntaudistus (1)

- Lausuntoaika päättyi 9.11., koostetta ei vielä käytettävissä
- Suurten kaupunkien lausunnot odotetusti kriittisiä (kasvupalvelut, maankäytön ohjaus, verotusoikeuden rajausta)
- Poimintoja Kuntaliiton lausunnosta
 - » Kunnille mahdollisuus tuottaa sote-palveluja
 - » Verotusoikeuden rajausta poistettava
 - » Maankäytön ohjauksessa varmistettava selkeät toimivaltarajat
 - » Kaupunkiseuduille mahdollisuus hoitaa mm. työllisyyspalveluja ja ympäristöterveydenhuoltoa
 - » Pelastustoimen alueiden määrästä riippumatta turvattava pelastuslaitosten tuottaman ensihoidon *in-house* -asema

Maakuntaudistus (2)

- Yhdyspinnat teknisellä sektorilla kunnat-
maakunta –akselilla
 - » Sote-kiinteistöt
 - » Ympäristöterveydenhuolto
 - Kriteerit, joilla kunta voi sopia ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuun siirrosta maakunnalta
 - » Pelastustoimi
 - » Liikennejärjestelmäsuunnittelu ja väylänpito (?)
 - Valtion liikenneverkko-yhtiöselvitys ja maakuntaudistus rinnakkain => sumuinen horisontti

Maakuntaudistus (3)

- Kuntaliiton tavoitteena lyhyellä tähtäimellä on, että maakuntakaavojen laatimisprosessiin muodostetaan uusia yhteistyöelementtejä, jotta kuntien tavoitteet maakuntakaavaan voisivat välittyä ja kuntien rooli olisi vahva, vaikka kunnat eivät enää ole mukana päätöksenteoissa.
- MRL:n rakennusvalvontaa koskevat säännökset tarkistettava vastaamaan tilannetta, jossa maakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena.

Sote-kiinteistöjen omaisuusjärjestelyt

- Lakisääteisten kuntayhtymien (sairaanhoidopiirien, erityishuoltopiirien) varat ja velvoitteet sekä kuntien maakunnille siirtyvään toimintaan liittyvä irtain omaisuus siirtyy maakunnille.
- Kuntien rakennukset eivät siirry, vaan yhteisen vuokrasopimus pohjan mukaisesti maakunnat vuokraavat toimitilat.
- Maakunnille perustetaan yhteinen kiinteistöyhtiö: tavoitteena toimintaa tukevat tilat, toimiva palveluverkko ja hyvä tilojen käyttöaste.

Sote-omaisuusjärjestelyjen vaikutukset kuntien kiinteistöihin

- Lakiluonnoksen mukaan maakunnat vuokraavat kunnilta kunnan järjestämän soten ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat 1.1.2019 alkaen siirtymäkauden (vähintään 3 v) ajaksi.
- Valmistelun linjausten mukaan
 - Omaisuusjärjestelyt toteutetaan siten, ettei niillä ole alijäämävaikutusta kunnissa.
 - Haetaan kansallisesti yhteiset ratkaisut kunnille jäävien kiinteistöjen kehittämiseen siten, että kuntien käyttämättä jäävät kiinteistöt eivät jää yksittäisten kuntien rasitteeksi.
 - Selvitetään kuntakohtaisesti kohdennettavia keinoja mahdollisesti talousvaikeuksiin joutuville kunnille.

Muutospaineet ja riskit sote-kiinteistöjen järjestelyssä

- Maakunta ei todennäköisesti vuokraa kaikkia kiinteistöjä
- Osalle kiinteistöistä löytyy muuta käyttöä, osalle ei
- Tyhjä kiinteistö voi aiheuttaa kunnalle alijäämää
- Yksittäiset kunnat, joissa uusi kiinteistö jää käyttämättä, ovat suurimmassa riskissä
- Arviolta 1,2-1,4 Mm²kiinteistöä (tasearvo ~710-760 M€) jää käyttämättä sote-palveluihin, sillä palvelurakenteita ja palveluverkkoa kehitetään
- Vanhainkoteja ja tk-vuodeosastoja lakkautetaan
- Avopalveluita keskitetään suurempiin yksiköihin

Sote-kiinteistöt Kuntaliiton lausunnossa

- Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa pääosin sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan vaikuttaa kiinteistöjen käyttötarpeeseen.
- Mikäli lainvalmistelussa edetään esitetyn lakiluonnoksen ratkaisun pohjalta, tulee varmistaa täysimääräisesti, ettei kunnilla ja kaupungeille aiheudu sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä ja seurauksia.
- Kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi **olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen.**

Liikennekaaren tuomia näkymiä

- Tärkeää, että yksinoikeuden asettaminen joukkoliikenteessä jatkossakin mahdollista (= PSA-suoja).
 - » Kaupunkiseuduilla päästy viime vuosina hyvään vauhtiin joukkoliikenteen kehittämisessä joukkoliikennelain ja järjestämistavan muutoksen myötä.
- Taksien ja erilaisten kutsupalvelujen tarjonta lisääntynee.
- Keinotekoisia raja-aitoja kaatuu. Lähilogistiikan järjestäminen joustavammaksi.
- Uusia liikkumispalveluiden välitys- ja yhdistelypalveluja.
- Uusia mahdollisuuksia ”viimeisten mailien” ratkaisuihin.
- Miten palvelutarjonta kehittyy alueellisesti ja ajallisesti?

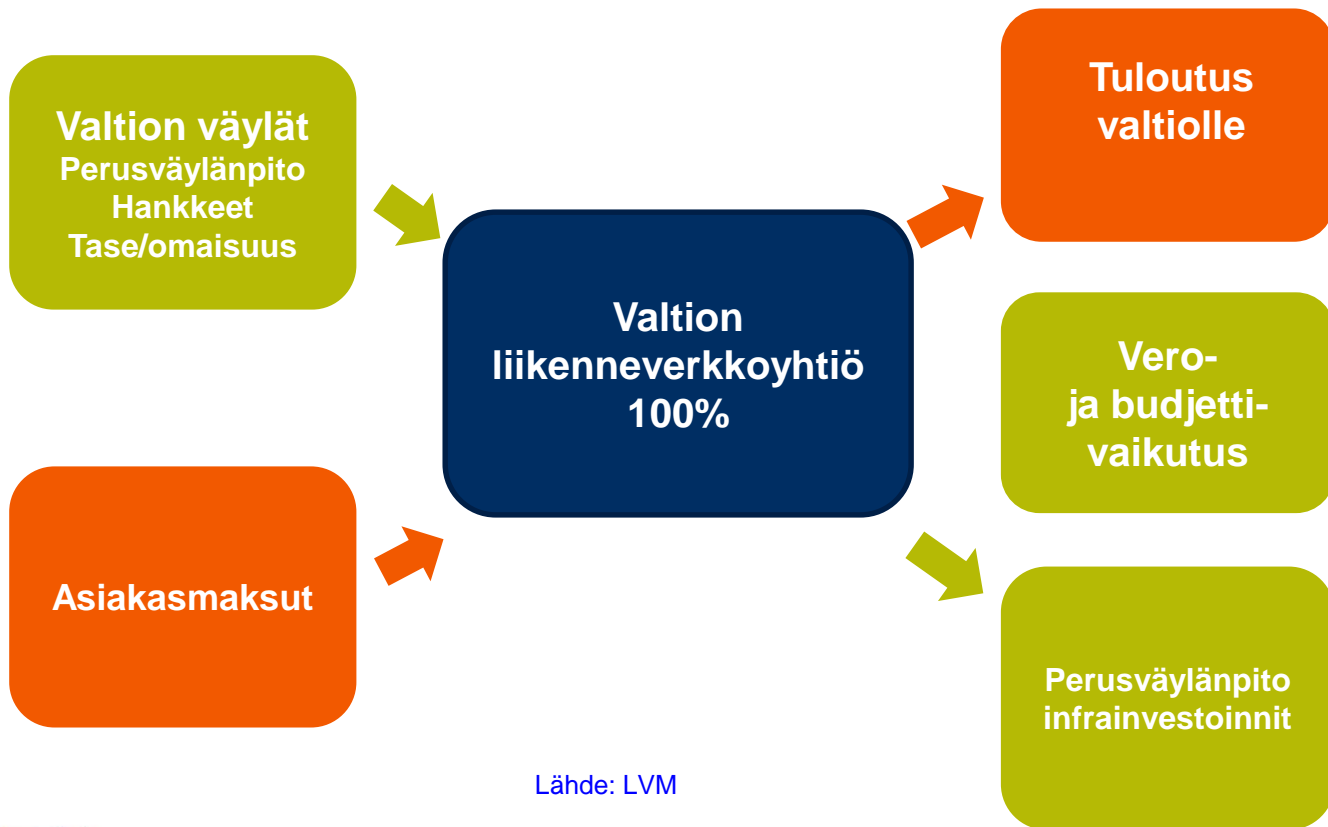
HE Liikennekaareksi

- Selvennystä vaativia asioita, mm.
 - » Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa: osittain kohtuuttomia vaatimuksia, "hankinnan yhteydessä hyväksyttävä kaikki tunnistepohjaisuuden toteuttavat lippujärjestelmät"
 - » Julkisen henkilöliikenteen palveluseteli: tähän liittyy julkisessa, ei-lakisääteisessä liikenteessä monia ongelmia ja epäselvyyttä.
 - » Liikennekaaren myötä tulee ajantasaistaa koulu- ja päivähoitokuljetuksia koskevat turvallisuusmääräykset.

Huomioita maakunnan liikennetehtävistä

- Liikennejärjestelmän suunnittelun liittyvät tehtävät edellyttävät täsmentämistä: ei päällekkäisiä tehtäviä kuntien ja kaupunkien kanssa.
- Alueellisen tienpidon siirto: paljon keskustelua herättänyt asia.
- Joukkoliikenne ei ole lakisääteinen tehtävä ("*voi hoitaa*"). Maakunta voi, kuten kunnalliset joukkoliikenneviranomaisetkin, päättää, että liikenne hoidetaan markkinaehtoisesti sen toimivalta-alueella. Jos maakunta päättää hoitaa joukkoliikennetehtävän, lakiluonnos antaa varsin väljät raamit kehittää ja järjestää henkilöliikennettä.

Valtion liikenneverkko-yhtiö



Lähde: LVM

Miksi valtion liikenneverkko?

Mahdolliset hyödyt julkistaloudelle

- Toiminta tehostuu
- Budjetin alijäämä pienenee
- Investointeihin rahoitusta
- Kokonaisveroaste laskee
- Kevyempi hallinto
- Selkeä ero viranomaisen ja palveluntarjoajan välillä
- Asiakastarpeet ohjaavat investointitarpeita

Mahdolliset hyödyt kansalaiselle

- Liikenteen maksut käytön mukaan
- Selvä yhteys palvelun ja maksun välillä, **asiaksmaksu ei ole vero**
- Verotuksen muutoksen myötä
 - edullisemmat,
 - ympäristöystävällisemmät,
 - turvallisemmat ajoneuvot

Kysymyksiä, näkökulmia mm.

- Suhde poliittiseen ohjaukseen
- Verkon kehittämisen ja ylläpidon pitkäjänteisyys
- Suhde kuntien ja kaupunkien maankäyttöön, liikennejärjestelmään ja kadunpitoon
- Kuntien ja valtion sopimusmenettelyt sekä rahoitukseen osallistuminen
- Asiakasmaksut ja niiden taso ja porrastus
- Käytetty tekniikka; miten erottaa kuntien ja yhtiön verkon

Tieliikennelaki ja yksityistielaki

- Tieliikennelain kokonaisuudistus
 - » Hanke alkoi vuonna 2013 ja hallituksen esityksen on tarkoitus olla valmiina syksyllä 2016.
 - » Lakiesityksen luonnosta viimeistellään LVM:ssä virkatyönä (pykäläluonnoksia ei ole jaettu ulos).
- Yksityistielain kokonaisuudistus
 - » Hallituksen esitysluonnos lausuntokierrokselle joulukuussa.
 - » LVM järjestää **sidosryhmäkuulemisen**, jossa esitellään keskeisiä uudistuskohteita **16.11.2016** klo 12.00–14.00, **ilmoittautuminen 11.11.** mennessä erja.hamalainen@lvm.fi

Yhdyskuntateknisten johtojen sijoittaminen

- Neuvottelut käynnissä ET:n ja MTK:n kanssa tavoitteena suositussopimus/sopimusmalli
 - » ET:llä ei halua kirjata suositukseen mitään siirtokustannusten jakoperiaatteista
 - » Eriäviä näkemyksiä siitä, milloin ja miten sijoittaminen vaikeuttaisi kaavan toteutumista (eli sijoittaminen ei olisi mahdollista), erityisesti kustannuskysymykset
 - » Ellei päästä sopimukseen, niin aiheesta ainakin yhteinen diasarja koulutustarkoituksiin

Yhdyskuntateknisten johtojen sijoittaminen

- MTK:n kanssa syntymässä suositussopimus, joka korvaisi vuoden 2010 sopimuksen
 - » Suositussopimus, malli johtoalueen käyttöoikeussopimuksesta ja korvausperiaatteet
 - » Johtoalueen pinta-alaan perustuva korvaus
 - » Korvausperusteena aluekohtainen toteutuneisiin kauppoihin pohjautuva käypä arvo ja sen aleneminen (0-100 %)
 - » Eräitä maa- ja metsätaloudelle aiheutuvien haittojen korvauksia listattu, ei euromääräisiä suosituksia
 - » Keskeistä maanomistajan ennakoiva informointi johdonpitoon liittyen

Ajankohtaista vesihuollossa

- Tulossa uusi opas vesihuollon maksuja koskeviksi ohjeiksi ja suosituksiksi
 - » VVY:n julkaisu
- Kuntaliiton hulevesiopas lainsäädännön osalta päivitettävänä
 - » Muita päivitystarpeita selvitetäneen talvella 2017
 - » → Päivitysprojektin tarve, rahoitus?
- "Kunta viisaana vesihuoltolaitoksen omistajana"
 - » Opas valmisteilla Kuntaliitossa

Ajankohtaista jätehuollossa

- Jätelain muutostyöryhmä käynnissä 8/2016-1/2017
 - » Kuntavastuun rajausta
 - julkisen toiminnan yhdyskuntajätteet ja SOTEKO-jätteet pois kunnan vastuulta
 - » Hankintalain ja jätelain yhteensovittaminen
 - Ehdotettu sidosyksikkösääntely ja ulosmyyntirajat 5 % ja 500 000 e erityisenä ongelmana
 - Omat rajat jätehuoltoon? Selvitysmies ehdottanut 10 %.
- MARA- ja MASA-asetukset tulossa lausunnoille 11/2016?
- EU:n kiertotalousohjelma ja jätedirektiivien uudistus
 - » Kierrätyksen lisääminen tavoitteena, 2030 mennessä yhdyskuntajätteillä 65 %
 - » Rakennusjätteet keskustelussa

Muuta ajankohtaista

- MARA/MASA –asetukset
- Kuntien jatkuvuudenhallinta (kunnat.net/kuja)
 - » KUJA I -> KUJA II (kunnat ja maakunnat?)
- ROTI 2017 – Rakennetun omaisuuden tila (roti.fi)
- Infran kunnossapitonimikkeistö

Yhdyskuntatekniikan asiantuntija

Kuntaliitto hakee Alueet ja yhdyskunnat –yksikköön **YHDYSKUNTATEKNIIKAN ASIAANTUNTIJAA**

Yhdyskuntatekniikan asiantuntija toimii yhdyskuntatekniikan rakennuttamiseen ja kunnossapitoon sekä teknisen sektorin hankintoihin liittyvissä edunvalvonnan, palvelun ja kehittämisen vaativissa asiantuntijatehtävissä. Hän osallistuu tiiviisti alan kehittämiseen ja muun muassa koordinoi kuntien teknisen sektorin kehittämisen Kehtofoorumintoimintaa.

Edellytämme

- »» tehtävään soveltuvaa korkeakoulututkintoa
 - »» monipuolista kuntien teknisten palvelujen tuntemusta erityisesti rakennuttamisen ja hankintojen alalta
 - »» kuntasektorin käytäntöjen ja toimintatapojen tuntemusta
 - »» hyvää suullista ja kirjallista viestintätaitoa
 - »» yhteistyökykyä ja vuorovaikutustaitoa.
- Lisäeduksi katsomme
- »» työkokemuksen kunnan palveluksessa
 - »» ruotsin ja englannin kielen taidon.

Lisätietoja toimesta antavat yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale 050 380 8368 (ajalla 7.-11.11.) ja johtaja Ritva Laine 050 521 5749.

Hakemukset palkkatoivomuksineen pyydämme toimittamaan **21.11.2016 klo 15 mennessä** sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@kuntaliitto.fi tai postitse osoitteeseen Suomen Kuntaliitto, Kirjaamo, Toinen linja 1, 00530 Helsinki.

Hankekatsaus



Katujen ja siltojen korjausvelan määrittämishankkeet

- Katujen korjausvelkalaskimen paranneltu versio verkkoon 12/2016
- Pilottilaskennat toteutettu pk-seudulla
- Siltahankkeessa on konsultin kanssa on käyty läpi korjausvelan laskentaperiaatteita ja siihen liittyen siltarekisterin tietosisältöä
- Konsultille on myös toimitettu siltarekisterin datat mallinnus- ja kehittämistyötä varten
- Työpaja 15.11., tilannekatsaus ja toiveet jatkotyölle
- Taitorakennerekisteri korvaa siltarekisterin 2017 alussa, laskentaa on kaavailtu seuraavaan versioon, mutta aikataulu on vielä täsmentämättä

Kaivutyökäytäntöjen valtakunnallinen kehittäminen

- Ohjausryhmä: Timo Korhonen (Hki), Tuula Smolander (Jkl), Jukka-Pekka Raja-aho (Vaasa), Jyrki Vättö (Vantaa), Veli-Matti Perälä (Kuopio), Minna Mättö (KL)
- Kaksi ohryä pidetty, seuraava ohjausryhmän kokous on 22.11.
- Käyty läpi kaikki kaupungit, paljon havaintoja.
- 2008 tehdyn selvityksen toimenpiteitä ja suosituksia ei ole otettu käyttöön kattavasti. Jalkautus toteuttajatasolle ole juuri onnistunut.
- Omaisuudenhallinnan näkökulmasta toiminta eroaa kaupungeittain; takuutarkastuksia tehdään vaihtelevasti.
- Raportoidaan joitakin tunnuslukuja, joista näkee kaupunkien eroja.
- Jokaiselle kaupungille palautekooste omasta toiminnasta.

LIKE- Liikenne ja infra-alan osaamisen kehittäminen

- MANK:n hallinnoima projekti 2016-2017
 - » edeltäjä Nuoria infratöihin
- Verkottaa alan toimijat yhteiseen tekemiseen ja luo toimintamalleja alan koulutuksellisen tilanteen edistämiseksi.
- Projektipäällikkö vaihtunut 1.10.2016:
 - » Panu Tuominen → HTM Antti Knuutila
- KEHTO rahoittaa 40 000 €
- Ohjausryhmässä H. Westlin, Vantaa ja toimintaryhmässä T. Innala, Kuntaliitto

LIKE - Projektitoimia

- Infra-infot
- Opo-tilaisuudet
- [Tietomallinnus](#)-video
- Infra-alan ohjeellisen opetussuunnitelman (ops) uudistustyö (amk)
- Kysely: Vastavalmistuneiden käsitykset amk-opetuksen työelämävastaavuudesta
- Selvitys: Pääkaupunkiseudulla rakennusalan ammattiopintoihin hakeutuvien motivaatiotekijät

MUISTAKAA infraosaaja.fi

- Nuorten työpaikkojen kohtaamispaikka
 - » Haku ja tarjonta, kesätyöt, vastavalmistuneet
- Uutta alalla ("T&K", artikkelit, raportit, yms.)
- Uutiset
- Info
- <http://infraosaaja.fi/>



Toinen linja, Helsinki, 9.11.2016

Kiitokset!